

Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Numru: 106/2017

RA (“l-ilmentatur”)

vs

Bank of Valletta p.l.c. (C2833)
(“BOV” jew “il-Bank”) u

Valletta Fund Management Ltd. (C18603)
(“VFM”) li mit-22 ta’ Novembru 2016,
bdiēt tissejjah *BOV Asset Management*
***Ltd.*¹ (flimkien “il-provdituri tas-servizz”)**

Seduta tat-12 ta’ Settembru 2018

L-Arbitru:

Ra l-ilment, li qed isir kontra l-Bank of Valletta p.l.c. (‘BOV’, jew ‘il-Bank’) u Valletta Fund Management Limited (‘VFM’), flimkien ‘il-provdituri tas-servizz’, li jittratta l-investment fil-La Valette Multi Manager Property Fund (‘LVMMPPF’ jew il-‘*Property Fund*’ jew il-‘Fond’).

L-ilmentatur stqarr li zar il-fergha tal-Bank u qalilhom li ghandu xi *Stocks* tal-Gvern li xtaqt ibiegh u jinvesti f’xi haga ohra. Hu qal “*Is-Sinjura li kienet xoghol dakinhar bdiēt thajjarni ghal dan l-investment wara li ghidtilha li rajt ir-reklam fuq it-tv.*”² Hu sahaq li mhuwiex investitur professjonali tant li la jaf jaqra u lanqas jikteb u baqa’ fuq il-parir li taghtu r-rapprezentanta tal-Bank.

L-ilmentatur indika li ntqal lilu li dan l-investment kien jirrendi interessi ferm ahjar mill-istocks li hu kellu, filwaqt li huwa investment fil-proprjetà u, ghaldaqstant, izjed joghla fil-prezz. Hu, eventwalment, accetta li jinvesti f’dan il-

---

¹ B’effett mit-22 ta’ Novembru 2006, skont ir-Registru tal-Kumpaniji, “*Valletta Fund Management Limited*” biddlet isimha u bdiēt tissejjah “*BOV Asset Management Limited*”. F’din id-decizjoni fejn hemm referenza ghall-*Valletta Fund Management Ltd. (VFM)* dan ikun japplika wkoll ghall-*BOV Asset Management Ltd. (BAM)*

² A fol. 6

Fond izda qal li wara sar jaf li dan it-tip ta' investment ma kienx "... ghal investituri bhali izda ghal investituri professjonali l-aktar daww fil-proprjetà"³ u, ghalhekk, ihoss li gie ittradut mill-BOV peress li meta hu dejjem qalilhom li "... nkun nista' nigbidhom meta rrid ...,"⁴ huma wiegbu fl-affermattiv.

L-ilmentatur indika li hu investa €17,994.50, filwaqt li l-interessi telghu ghal €633.35 u, ghalhekk, l-ammont totali jitla' ghal €18,627.85. Hu qal li rcieva 75% li kien jammonta ghal €12,080.53, peress li ghandu l-esperjenza minkejja li hu spjega li fil-fatt m'ghandu l-ebda esperjenza u, ghaldaqstant, qed jitlob li jinghata lura d-differenza li tammonta ghal €6,547.32.

Ra r-risposta tal-provdituri tas-servizz fl-intier taghha li essenzjalment qiegħda f'dan is-sens:

L-esponenti jirrispondu illi t-talbiet tal-ilmentatur ma jistghux jintlaqghu ghar-ragunijiet segwenti kif ser jirrizulta f'aktar dettall f'din ir-risposta:

1. Illi in linea preliminari is-Sinjuriya Tiegħu l-Arbitru m'ghandux il-kompetenza taht il-ligi biex jiddeciedi dwar il-validità o meno tal-kuntratt ta' tranzazzjoni, jew jekk jorbotx il-kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet, u semmai tali kwistjoni jekk titqajjem ghandha tigi deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv;
2. Illi in linea preliminari ukoll, is-Sinjuriya Tiegħu l-Arbitru ghandu qabel xejn jirrifjuta li jezercita l-poteri tiegħu stante tranzazzjoni li ghandha s-setgha ta' sentenza li ghaddiet in gudikat.⁵ Mingħajr limitazzjoni għall-generalità tas-suespost dan jirrendi l-ilment *de quo* frivolu w vessatorju *ai termini* tal-artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. Illi in linea preliminari wkoll, u mingħajr pregudizzju għas-suespost, is-Sinjuriya Tiegħu l-Arbitru ghandu wkoll jirrifjuta li jezercita l-poteri tiegħu

---

³ *Ibid.*

⁴ A fol. 6

⁵ Artikolu 1729(1) tal-Kodici Civili – Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta

fil-konfront ta' BAM u BOV stante illi s-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru ghandu s-setgha li jittratta biss ilmenti li jkunu tressqu minn "klijenti eligibbli";

4. Illi, in linea preliminari u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-intimati BAM u BOV m'humiex il-legittimi kontradditturi f'dawn il-proceduri;
5. Illi in linea preliminari wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur la ghandu d-dritt u lanqas l-interess guridiku li jippromwovi dawn l-istanzi stante li biegh u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tieghu inkluzi drittijiet litigjuzi fil-konfront tal-intimat, u allura ma jistax illum jezercita dritt li m'ghadux tieghu stante li kien gie debitament trasferit *inter alia* lill-intimati, u dan jikkostitwixxi wkoll ksur tad-dritt fundamentali tal-intimati li jgawdu l-proprjeta taghhom;
6. In linea preliminari ukoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost l-ilment huwa preskritt:
  - (i) Kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi l-kuntratt li bih l-ilmentatur ittransinga mal-intimati hija preskritta bit-trapass ta' sentejn u dan abbazi tal-artikolu 1222 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
  - (ii) Minghajr pregudizzju ghas-suespost, anke li kieku ghall-grazzja tal-argument il-kuntratt ta' tranzazzjoni kellu jigi skartat, it-talbiet tal-ilmentatur msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbilita *extra contrattuale* jew *aquiliana* huma preskritti *ai termini* tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta u kwalunkwe talba msejsa fuq xi kuntratt hija preskritta *ai termini* tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
7. Fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur iddikjara li huwa "*experienced investor*" u gie klassifikat bhala tali minn *Marccus Partners and Mazars Group* skont l-*Independent Review* li tqabdbu jaghmlu mill-MFSA. Ghalhekk l-ilmentatur ma kienx eligibbli ghal ebda pagament addizzjonali, kif spjegat f'aktar dettall fil-parti C ta' din ir-risposta;
8. Fil-mertu wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, fi kwalunkwe kaz l-ilmentatur ma soffra ebda dannu bhala rizultat ta' xi imgiba illegali tal-

intimati, u li fl-ebda cirkostanza l-intimati, ma huma responsabbli għall-hlas lill-ilmentatur ta' kwalsiasi somma in linea ta' danni jew xort'ohra;

9. L-ispejjez ta' dawn l-istanzi għandhom jigu ssoportati mill-ilmentatur.

Sema' lill-partijiet u ra l-*affidavits* tagħhom

Ra l-atti l-ohra tal-kaz

Jikkonsidra:

Preliminari

Sfond u Fatti ewlenin

Fit-13 ta' Settembru 2005, twaqqaf il-La Valette Multi Manager Property Fund, sottofond tal-La Valette Funds SICAV p.l.c. (SICAV). Apparti l-involvement tal-La Valette Funds SICAV p.l.c., il-Valletta Fund Management Ltd.⁶ (VFM) u l-BOV kienu rispettivament il-*Manager* tal-amministrazzjoni generali tas-SICAV u tal-Fond filwaqt li l-BOV gie inkarigat bhala *Custodian* tas-SICAV u tal-Fond.

Il-BOV kien ukoll intermedjarju, biegh u ta pariri lill-investituri tal-Fond, u anke kien inkarigat mid-distribuzzjoni tal-ishma fil-Fond. Insight Investment Management Ltd. kienu ingaggati mill-VFM bhala '*Sub-Investment Manager*' sabiex ikunu jistghu jinvestu l-assi tal-Fond.

Dan il-Fond kien licenzjat mill-MFSA bhala fond li kellu jinbiegh bhala *Professional Investor Fund* (PIF) lil investituri ta' esperjenza u dan skont il-ligijiet, regoli, kundizzjonijiet tal-licenzja, *guidelines* li għandhom x'jaqsmu ma' investimenti ta' dan it-tip. Dan ifisser li dan il-Fond kien wiehed regolat u dovut isegwi dawn in-normi.

Dan il-Fond beda jinbiegh fuq skala kbira, fost l-ohrajn mill-*Branches* tal-BOV u inbiegh, mhux biss lil investituri professjonali, imma wkoll lil hafna *retail clients*.

---

⁶ Skont ir-Registru tal-Kumpaniji, b'effett mit-22 ta' Novembru 2016 "Valletta Fund Management Limited" saret tissejjah "BOV Asset Management Limited".

Numru kbir ta' investituri hadu sehem f'dan il-Fond referut fil-qosor f'din id-decizjoni bhala l-'*Property Fund jew LVMMPPF*'.

Kif rikjest mil-ligi, meta tnedda dan il-Fond hareg is-*Supplementary Prospectus* tal-1 ta' Settembru 2005, u diversi Prospetti Supplimentari ohra.

L-ghan tal-Fond gie deskritt bhala wiehed li jinvesti fil-proprjeta' biex jiggaran-tixxi lill-investituri tieghu dhul u tkabbir fil-kapital billi jinvesti f'fondi ohra ta' investimenti li jinvestu fil-proprjeta'.

Skont is-*Supplementary Prospectuses* li hareg il-provditur, kien hemm diversi restrizzjonijiet, fosthom, restrizzjoni kif jinvestu li kienet taqra hekk:

*"The limit on the level of gearing that the Fund's underlying real estate property funds may be exposed to is a maximum of 100% of their respective net assets."*⁷

F'Settembru 2007, il-prezz ta' kull sehem beda niezel. Fis-7 t'Awwissu 2008, il-VFM infurmat lill-investituri li kien qed jigi sospiz il-fidi mill-Fond b'effett immedjat liema fidi baqa' sospiz sal-2010. Dan kien ifisser li min kellu bzonn il-flus u ried jifdi l-investment tieghu ma setax.

Fl-2010 saru laqghat ghall-investituri bl-iskop li jigu mwaqqfa '*Side Pocket*' u '*Main Pool*' li gew deskritti mid-Diretturi tas-SICAV bhala: is-*Side Pocket* li kien jinkludi dawk il-fondi li kien investa fihom il-Fond li kellhom "*it-talbiet ta' fidwa sospizi jew differiti u/jew issospended id-determinazzjoni tal-valur nett tal-assi*", filwaqt li fil-*Main Pool* iddahhlu "*l-assi li kienu zammew livell sufficjenti ta' likwidita' u li ghalihom il-kumpanija tinsab f'pozizzjoni li tistabilixxi valur kredibbli.*"

L-azzjonisti inghataw ishma maghrufin bhala *Side Pocket Shares* u *Main Pool Shares*.

Il-Malta Financial Services Authority (MFSA), ir-regolatur tas-settur, dehrilha li kellha taghmel diversi inkjesti biex tistabilixxi l-fatti u taghti dawk id-direzzjonijiet li kienet tista' taghmel skont il-ligi.

---

⁷ Din ir-restrizzjoni hija indikata bhala *Investment Restriction (v)* fil-Prospett Supplimentari originali tal-1 ta' Settembru 2005, u fi Prospetti Supplimentari ohra ta' wara b'eccezzjoni fis-*Supplementary Prospectus* tat-18 t'Awwissu 2010, fejn hi mnizzla bhala *Restrizzjoni Numru (vi)*. Ghalhekk se tigi referuta fit-*text* kollu ta' din id-decizjoni bhala '*Investment Restriction (v)*, fil-qosor *IR(v)*'

Filwaqt li kienu ghaddejjin inkjesti mill-MFSA li kien ghadhom ma gewx konkluzi, il-BOV ghan-nom tieghu kif ukoll ghall-Grupp BOV inkluza l-VFM, ghamel dik li ssejhet Offerta⁸ sabiex jixtri l-ishma tal-investituri fil-Fond bil-prezz ta' €0.75 kull sehem. Din l-Offerta harget fis-26 ta' Mejju 2011,⁹ u l-investituri kellhom jiddeciedu jekk jaccettawhiex jew le sat-30 ta' Gunju 2011.

Din l-Offerta kienet wahda kundizzjonata, it-termini u l-kundizzjonijiet taghha stabbiliti mill-BOV minghajr ebda diskussjoni taghhom mal-investituri. Fosthom, iddahhlet il-kundizzjoni li min ser jaccetta l-Offerta kien qed jirrinunzja ghal kwalunkwe drittijiet legali li kellu jew jista' jkollu kontra l-Grupp BOV, id-Diretturi tal-Bordijiet taghhom u l-impjegati.

F'ittra li baghat il-BOV lill-investituri¹⁰ inghad lilhom li setghu jaccettaw l-Offerta u setghu ma jaccettawhiex, u gie enfazzat li ftehim bonarju skont it-termini u kundizzjonijiet tal-istess Offerta kienet l-ahjar triq biex jigu evitati proceduri twal fil-Qorti.

Dawn it-termini tal-Offerta ma kienux accettabbli ghall-MFSA.

Fit-28 ta' Gunju 2011, jigifieri jumejn qabel ma ghalqet l-Offerta, l-MFSA, skont l-Artiklu 15 tal-*Investment Services Act*, harget direttiva lill-BOV li kienet tghid li l-accettazzjoni tal-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghad-drittijiet li investituri seta' kellhom ghal kumpens jew, addirittura, li jigu mpoggija fis-sitwazzjoni finanzjarja li kellhom qabel ma ghamlu l-investment fil-Fond.¹¹ Din id-Direttiva kienet giet appellata mill-BOV quddiem il-*Financial Services Tribunal*, però liema appell ma baqax jigi segwit.

Diversi ilmenti li kienu ghamlu l-investituri mal-MFSA kien ghadhom mhumiex decizi.

Sadanittant, sitt ijiem qabel ghalqet l-Offerta, jigifieri fl-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA harget zewg rapporti dwar il-mod kif il-Bank kien investa l-flus tal-

---

⁸ Referuta fit-test kollu ta' din id-decizjoni wkoll bhala 'l-Offerta'.

⁹ Ittra mibghuta mic-*Chairman* tal-BOV f'isem il-Grupp BOV datata 26 ta' Mejju 2011

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ *Media Release 3/11/2011*

investituri in konnessjoni mar-restrizzjonijiet ta' investment u dwar il-monitoragg tal-istess Fond.

F'dawn ir-rapporti, l-MFSA sabet li l-BOV u l-VFM kienu ikkommettew diversi nuqqasijiet.

Fir-rapport datat l-24 ta' Gunju 2011,¹² li kien jittratta dwar l-obbligi li kellu l-BOV fil-monitoragg ta' *compliance* mal-*Investment Restrictions* inseriti fil-Prospetti Supplimentari, l-MFSA sabet diversi nuqqasijiet, fosthom, li:

- i. il-BOV applika hazin l-*Investment Restriction (v)* tal-Prospetti Supplimentari u, ghalhekk, naqas mill-obbligi tieghu "*of care and diligence required of Licence Holders with regard to their conduct of business*";¹³
- ii. il-BOV naqas mir-responsabbiltajiet tieghu li jissorvelja li l-Fond jaderixxi mal-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, ma mexiex mal-obbligu tieghu ta' "*due care and diligence in the best interests of the Fund and its unit holders*";¹⁴ li l-BOV ma kellux procedura tajba (*proper procedures*) sabiex ikun jista' jissorvelja lill-VFM u Insight fil-*Leverage Investment Restriction* u ma kisibx informazzjoni bizzejjed sabiex ikun inkonfortat li l-Fond kien qed jigi, "*managed in line with Investment Restriction (v) to enable accurate reporting in the annual Custodian Report to unit-holders*";¹⁵ li kellu deficjenzi fiz-zamma tar-*records* tieghu.¹⁶

Minhabba dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €197,995.¹⁷

Fir-rapport l-iehor dwar il-VFM, bl-istess data tal-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA sabet nuqqasijiet fil-qadi ta' dmirijietha ghal dak li ghandu x'jaqsam mad-dmirijiet taghha ghall-osservanza tal-*Investment Restrictions* tal-Fond. Fost dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA semmiet li l-VFM kienet applikat hazin l-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, "*having therefore fallen short of the level of care and diligence required*" u kisret diversi regoli li kienu japplikaw ghalha u ma kinetx

---

¹² Report on the MFSA's investigation on the manner in which Bank of Valletta p.l.c. fulfilled its duties with regards to the monitoring of compliance with the La Valette Multi Manager Property Fund Investment Restrictions.

¹³ *Ibid.* p 8

¹⁴ *Ibid.* p 9

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ *Ibid.* p 10

¹⁷ *Ibid.*

agixxiet fl-interess tal-klijenti u tas-suq. Kellha wkoll deficjenzi biex tissindika kif kienu qed jinvestu l-fondi l-Insight li kien is-*Sub-Manager*.¹⁸ L-MFSA immultat lill-VFM is-somma ta' €149,821.

Il-BOV hareg *Company Announcement* li tghid li kien se jappella din id-decizjoni tal-MFSA. Però, f'*Company Announcement* li hareg, sussegwentement, fit-18 ta' Lulju 2011, il-Bank habbar li mhux ser jappella ghaliex kellu konkorenza kbira ghall-Offerta u, flimkien mal-VFM, ma riedux itawwlu l-kwistjoni.

Ir-rapport l-iehor dwar prattici ta' bejgh ta' *units* fil-*Property Fund*, l-MFSA hargitu fit-22 ta' Gunju 2012, kwazi sena wara li ghalqet l-Offerta.

L-MFSA sabet diversi nuqqasijiet fosthom: nuqqas ta' pariri tajbin (*inappropriate*) lill-klijenti kif ukoll sabet prattici ta' '*misleading information*' lill-klijenti, kif ukoll ksur ta' diversi regolamenti li jirregolaw it-thaddim tan-negozju applikabbli dak iz-zmien.¹⁹

Ghalhekk imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €203,350.

Il-Bank hallas il-multa u l-appell li kien ghamel quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra parti minn din id-decizjoni gie irtirat mill-BOV minghajr ma accetta l-ebda responsabbiltà legali.

Ghall-MFSA, l-Offerta ma kinetx ikkonkludiet il-kaz, kif kienet l-intenzjoni tal-BOV li min jehodha kien ikun qed icedi kwalunkwe dritt legali kontra l-BOV. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Gunju 2011, l-MFSA obligat lill-Bank biex jizgura illi l-accettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghal kwalunkwe dritt li whud mill-investituri kellhom ghal kumpens jew, addirittura, jergghu jitpoggew fil-qaghda finanzjarja taghhom qabel ma investew fil-*Property Fund*.

Permezz ta' ittra tal-1 ta' Gunju 2012,²⁰ l-MFSA infurmat lill-BOV li kienet se tigi appuntata kumpanija professjonali li tagixxi b'mod indipendenti sabiex, fost affarijiet ohra, kellha tikklassifika lill-investituri bhala dawk li kienu jikkwalifikaw bhala '*experienced investors*' u ohrajn li ma kienux jikklassifikaw bhala

---

¹⁸ *Ibid.* p. 8-9

¹⁹ *Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.*

²⁰ Ittra mid-Direttur Generali tal-MFSA lic-*Chairman* tal-BOV annessa bhala *Exhibit 1* quddiem il-*Financial Services Tribunal* fil-kaz: *BOV vs MFSA*

'*experienced investors*', bl-intenzjoni li min ikun eligibbli jithallas kumpens mill-BOV.

Giet appuntata id-ditta ta' Mazars, li r-rapport taghom tlesta fil-21 ta' Jannar 2013.²¹ L-MFSA għaddiet lista ta' investituri li, skont dan ir-rapport, kellhom jinghataw kumpens, u l-BOV hallas lil dawk l-investituri li kienu eligibbli skont ir-rapport tal-Mazars.

Skont dawn il-kriterji gie deciz min kellu jinghata kumpens u min ma kellux jinghata kumpens. Minkejja li l-BOV kien nizzel fl-Offerta li din kienet tikkonkludi l-kaz għal min jaccettaha, (*in full and final settlement*), xorta wahda għamel hlasijiet lil diversi investituri skont il-kriterji li stabbilixxew il-Mazars.

Il-Bank of Valletta, f'isem il-Grupp, hallas din id-differenza lil numru ta' investituri, izda ohrajn li nstabu li kellhom "*l-esperjenza*" jew li t-tranzazzjoni kienet fuq bazi ta' "*Execution Only*" ma inghatawx id-differenza bejn dak li investew u l-ammont imhallas bl-Offerta jew minghajrha.

Għadd ta' investituri fethu kaz quddiem l-Arbitru sabiex il-kaz taghom jigi ikkunsidrat minnu.

Eccezzjonijiet Preliminari:

Eccezzjonijiet dwar Gurisdizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qajmu tlett eccezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'għandux jisma' dan il-kaz għaliex m'għandux il-kompetenza taht il-ligi li jiddeciedi dwar kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret *res judicata* liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wiehed frivolu u vessatorju *ai termini* tal-Artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 u fil-konfront tal-BOV l-ilmentatur mhux 'klijent eligibbli'.

L-Arbitru ser jittratta dawn it-tlett eccezzjonijiet flimkien.

---

²¹ *Mazars - Independent Expert's Report, 21 January 2013*. Ir-rapport jista' jitnizzel minn fuq is-sit tal-Awtorità: <https://www.mfsa.com.mt/pages/announcement.aspx?id=5290>

L-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji gie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tieghu. Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeciedi, izda hija stabbilita fuq kriterji oggettivi li l-legizlatur deherlu li ghandu jistabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta,²² l-Arbitru ghandu l-kompetenza li *“jisma’ lmenti skont il-funzjonijiet tieghu taht l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imgiba ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji.”* M’hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista’ jisma’ kwalunkwe ilment imressaq minn klient eligibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsahhah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bhala dik li *“jittratta lmenti mressqa minn klienti eligibbli.”* L-istess, m’hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa’ fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Ghalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun *“klijent eligibbli”* u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun *“provditur tas-servizzi finanzjarji”* skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

“Klijent eligibbli” huwa definit bhala: *“klijent li jkun konsumatur ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta’ xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.”*²³ L-istess artikolu jipprovdi li *“klijent’ ghandu jinkludi, persuna fizika, inkluzi s-successuri taghha fit-titolu jew mikrointrapriza.”*

Il-ligi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

“provditur tas-servizzi finanzjarji’ tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie licenzjat jew awtorizzat xort’ohra mill-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta skont l-Att dwar l-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta jew kull ligi ohra tas-servizzi finanzjarji, inkluz izda mhux limitat ghal

---

²² Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555

²³ Kap. 555, Art. 2

servizzi ta' investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni..."²⁴

L-ilmentatur odjern huwa klijent eligibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huma provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jigu sodisfatti dawn ir-rekwiziti tal-ligi u, galadarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tieghu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u moghti minn provditur ta' servizz li jaqa' taht id-definizzjoni tal-ligi.

Il-legizlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru hlief ghal dak li jipprovdi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru jista' jisma' kazi li jmorru lura sal-1 ta' Mejju 2004, (u mhux aktar), u "*jista' jaghti rimedju pekunjarju ghal kull ilment sa massimu ta' €250,000.*"

Li kieku l-legizlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fic-cirkostanzi li qed jghidu l-provdituri tas-servizz, allura, kieku kien jaghmel hekk, imma dan il-legizlatur m'ghamlux.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad l-ecezzjonijiet dwar kompetenza u, galadarba gie deciz li l-ilmentatur huwa klijent eligibbli u jista' iressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tieghu u ser jikkonsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu l-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-kaz huwa wiehed maghluq ghaliex sehhet tranzazzjoni bejn il-partijiet liema tranzazzjoni ghandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provdituri tas-servizz jaghmlu referenza ghal dak li jipprovdi l-Kodici Civili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provdituri tas-servizz kienu qed joffru, (taht xi kwalità jew ohra), servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provdituri tas-servizz mhumiex kumpaniji ordinarji li dahlu f'xi kuntratt semplici ma' kontraent iehor, imma l-provdituri tas-servizz huma kumpaniji li jahdmu fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huma soggetti ghal skrutinju akbar, anke minn regoli *ad hoc*, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jigi protett l-investitur.

---

²⁴ *Ibid.*

Dan gie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport taghha tat-22 ta' Gunju 2012,²⁵ fejn ghamlitha cara li l-BOV kien suggett ghall-*guidelines* applikabbli qabel l-2017 u l-*Investment Services Rules* minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummercjant u, ghalhekk, japplikaw ghal din ir-relazzjoni guridika kemm ligijiet, regoli u regolamenti Prattici u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet supervizjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke ligijiet u Direttivi²⁶ li saru biex jaghtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni guridika li nholqot bejn l-ilmentatur u l-Bank m'hijiex wahda regolata esklussivament mill-Kodici Civili u fejn *si tratta* relazzjoni bejn konsumatur u kummercjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Ligijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintuzaw espressjonijiet mhux gusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodici Civili u l-Kodici tal-Kummerc.²⁷

L-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Kaz Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018,²⁸ u semma r-ragunijiet ghalfejn ma sehhetx tranzazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kuncett tal-*pacta sunt servanda* f'dawn il-kazi fejn *si tratta* kuntratt bejn konsumatur u kummercjant kellu l-limitazzjonijiet tieghu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Accettazzjoni saru f'cirkostanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għazla hliet li jaccetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu taghha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed icedu d-drittijiet litigjuzi taghhom, jew li b'xi mod kienu qed icedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, ghandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddahhlu.

Galadarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'ghandhom l-ebda effett, ghalhekk jitqiesu li ma sehhet l-ebda tranzazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-kaz.

---

²⁵ Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund

²⁶ Kap. 555, Art 19(3)(c)

²⁷ Kap. 378, Art. 47(B)

²⁸ Dan il-kaz jinsab fuq il-link: <https://financiarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>

Peress li l-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b' mod 'ekonomiku u mhaffef',²⁹ qieghed jaghmel referenza ghal dak li gie deciz minnu fil-Kaz Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018,³⁰ u r-ragunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-kaz f'dan ir-rigward, ghandhom jghoddu wkoll ghal dan il-kaz.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad dawn l-eccezzjonijiet.

Eccezzjoni li l-BOV u BAM m'humie x il-Legittimi Kontraditturi

Dwar l-eccezzjoni li l-BOV mhuw iex il-legittimu kontradittur, l-Arbitru m'ghandux ghalfejn jidhol wisq fil-fond ta' din l-eccezzjoni ghaliex jidher evidenti li l-BOV biegh lill-ilmentatur dan il-prodott u l-ilmentatur huwa gustifikat li jaghmel l-ilment kontra min bieghlu l-prodott. Il-BOV dahal f'obbligi kuntrattwali mal-ilmentatur u, ghalhekk, huwa evidenti li huwa l-legittimu kontradittur.

Dwar il-VFM (BAM) l-Arbitru jinnota li din ma kinetx involuta fil-bejgh direttament u ma kinetx hi li nnegozjat mal-ilmentatur li xehed li l-prodott inbieghlu mill-Branch tal-BOV ta' Hal Qormi. Ghalhekk l-uniku legittimu kontradittur f'dan il-kaz huwa l-Bank of Valletta p.l.c.

Eccezzjoni li l-Ilmentatur m'ghandux interess guridiku

Dwar l-interess guridiku tal-ilmentatur, l-Arbitru jhoss li jkun adegwat li jinghad li l-ilmentatur ghandu interess reali, attwali u personali u johrog minn vjolazzjoni ta' dritt. L-ilment li ghamel jista' jipproduci rizultat pekunjarju jew vantagg ghalih u huwa guridiku u bbazat fuq dritt pretiz u, ghalhekk, ghandu interess guridiku. Barra minn hekk, galadarba huwa 'klijent eligibbli' skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta hu ghandu d-dritt iressaq l-ilment tieghu quddiem l-Arbitru.

Eccezzjonijiet dwar Preskrizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qed jeccepixxu l-preskrizzjoni a bazi tal-Artikoli 1222, 2153 u 2156 tal-Kodici Civili.

---

²⁹ Kap. 555, Art 19(3)(d)

³⁰ Dan il-kaz jinsab fuq il-link: <https://financialarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>

Skont l-Artikolu 1222, kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi obbligazzjoni hija preskritta bit-trapass ta' sentejn.

L-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 qed jigi invokat ghaliex skont il-provdituri tas-servizz it-talbiet tal-ilmentatur huma msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbiltà *extra contrattuale* jew *aquiliana* u huma preskritti skont l-istess artikolu.

Dwar l-ewwel eccezzjoni tal-preskrizzjoni ibbazata fuq l-Artikolu 1222(1) tal-Kodici Civili, l-istess artikolu jistabilixxi li: *“Meta l-ligi f’xi kaz partikolari ma tistabilixxix zmien aqsar, l-azzjoni ghar-rexxissjoni minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta’ interdizzjoni, jew nuqqas ta’ età, taqa’ bil-preskrizzjoni eghluq sentejn.”*

Jigifieri dan l-artikolu jghodd ghal meta min jiftah azzjoni, f’dan il-kaz ilment quddiem l-Arbitru, dik l-azzjoni tkun ibbazata fuq ir-rexxissjoni. L-ilmentatur mhux qed jitlob rexxissjoni tal-obbligazzjoni u ghalhekk mhuwiex il-kaz li jigi applikat l-Artikolu 1222 (1) tal-Kodici Civili.

Ghalhekk din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

L-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 qed jigi invokat ghaliex skont il-provdituri tas-servizz it-talbiet tal-ilmentatur huma msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbiltà *extra contrattuale* jew *aquiliana* u huma preskritti skont l-istess artikolu.

L-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 jghid li *“L-azzjoni ghall-hlas tal-hsarat mhux ikkagunati b’reat taqa’ bi preskrizzjoni bl-eghluq ta’ sentejn.”*

Dwar din il-preskrizzjoni l-Arbitru jaghmel referenza ghal dak deciz fis-sentenza: **Go p.l.c. vs Charles Dimech**,³¹ fejn il-Qorti qalet:

“Illi l-Qrati taghna dejjem irritennew illi il-preskrizzjoni ta’ sentejn imsemmija fl-Artikolu 1917 tal-Ordinanza VII tal-1868 (dak li illum hu l-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili) hija applikabbli ghad-danni extra-kontrattwali jigifieri dawk li gejjin mhux minn inadempjenza ta’ obbligazzjoni imma ‘ex delictu vel quasi’.

Meta d-danni huma ‘ex contractu’ ghax gejjin minn vjolazzjoni ta’ obbligazzjoni, l-preskrizzjoni hija dik ta’ hames snin u mhux ta’ sentejn.”

---

³¹ PA, 28 ta' Lulju 2011

Barra minn hekk, kif intqal mill-Qorti tal-Appell fil-kawza **Avv. Dr. Pio M. Valletta pro et noe vs Jenó Torocsik et deciza fis-7 t'Ottubru 2016:**

“Il-preskrizzjoni ta’ sentejn li tolqot l-azzjoni ghal danni li ma jkunux kagunati b’reat hija applikabbli biss fil-kaz ta’ danni indipendenti minn obbligazzjoni kuntrattwali (Stivala vs Colombo, PA, 9/1/1953. VOI XXXVII.ii.622).”

Fil-kaz odjern, l-ilmentatur u l-Bank kellhom relazzjoni kuntrattwali bejniethom meta l-BOV biegh dan il-prodott lill-ilmentatur.

Galadarba l-ilment johrog minn relazzjoni kuntrattwali, u din l-eccezzjoni hija bbazata fuq preskrizzjoni relatata ma’ azzjoni akwiljana, din l-eccezzjoni dwar preskrizzjoni qieghda wkoll tigi michuda.³²

Fl-istess eccezzjoni jitqajjem ukoll l-Artikolu 2156 tal-Kodici Civili. Il-provdituri tas-servizz jghidu li jekk ma tapplikax il-preskrizzjoni akwiljana tapplika l-preskrizzjoni taht l-Artikolu 2156. Il-provdituri tas-servizz ma jistghux jaghtu l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni u jghidu jekk mhix wahda hija l-ohra. Iridu jkunu precizi u specifici ghal liema preskrizzjoni jkunu qed jimmiraw u jgibu bizzejjed provi biex jissostanzjawha.

F’dan il-kaz jirreferu wkoll ghall-Artikolu 2156. L-Arbitru jinnota li dan l-artikolu tal-Kodici Civili fih diversi sub-artikoli u l-provdituri tas-servizz ma jindikaw l-ebda wiehed minnhom. Hu stabbilit fil-gurisprudenza taghna li l-Artikolu tal-Ligi jrid jigi indikat b’mod li ma jhalli l-ebda dubju f’mohh il-gudikant ghal liema preskrizzjoni jkun qed jalludi. L-Arbitru ma jistax jidhol bejn il-partijiet u jaghzel hu liema hija l-preskrizzjoni preciza li trid tapplika u, f’kaz ta’ dubju, ghandu jichad l-eccezzjoni.

Barra minn hekk, din l-eccezzjoni giet ipprezentata fil-25 t’Awwissu 2017 u, ghalhekk, kienet digà dahlet l-emenda ghall-Kodici Civili rigwardanti l-Artikolu 2160 tal-istess Kodici fejn il-ligi titfa’ obbligi addizzjonali fuq min jeccepixxi l-preskrizzjoni a bazi tal-Artikoli 2147, 2148, 2149, 2156 u 2157, fejn jintqal espressament illi l-preskrizzjonijiet imsemmija f’dawn l-Artikoli *“m’ghandhomx effett jekk il-partijiet li jeccepuhom ma jaghtux gurament minn jeddhom waqt il-kawza li m’humix debituri jew li ma jiftakrux jekk il-haga gietx imhallsa.”*

---

³² Ara Roland Darmanin Kissaun et vs GlobalCapital Financial Management Ltd., PA, 1/06/2017

Dwar l-insenjament ta' dawn l-emendi recenti fil-Kodici Civili, l-Arbitru jagħmel referenza għal dak deciz f'dan ir-rigward **mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fl-ismijiet *Bottega Del Marmista Ltd. vs Paul Mifsud pro et* fis-26 ta' Jannar 2018**, u dak deciz mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza fl-ismijiet ***P&S Limited et vs Noel Zammit et* fis-16 ta' Frar 2018**, u l-Arbitru jagħmel tiegħu l-argumentazzjoni tal-Qrati msemmija f'dawn is-sentenzi li għandhom relevanza għall-kaz odjern.

Il-provdituri tas-servizz naqsu li jimxu ma' dak li jipprovdu l-emendi fl-Artikolu 2160 tal-Kodici Civili.

Għar-ragunijiet 'il fuq mogħtija din l-eccezzjoni qieghda wkoll tigi michuda.

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi dan il-kaz skont dak li fil-fehma tiegħu huwa ekwu, gust u ragonevoli fic-cirkostanzi partikolari u mertu sostantivi tal-kaz.³³

Il-Fatti tal-Kaz

L-Ilmentatur

Fl-*affidavit* tiegħu, l-ilmentatur sahaq li għamel skola biss sakemm kellu erbatax-il sena u beda jahdem fuq il-bahar. Hu ma jafx jaqra sewwa, la bil-Malti u lanqas bl-Ingiliz, filwaqt li hu anke jiffirma bl-amment.

Hu qal li kien hemm ammont ta' reklami fuq it-televizjoni dwar il-Valletta Fund Management u mar il-fergħa tal-BOV ta' Hal Qormi sabiex jara dwar dan il-Fond. Hu indika li kellu xi *shares* mal-BOV izda għalkemm xi haga zghira, ma jiftakarx kemm.

L-ilmentatur stqarr li meta mar ikellem lill-Bank, hu deherlu li dak li kien qed jingħad lilu kien tajjeb għalih u, għalhekk, għamel l-investment. Dan minkejja li ma kien ingħata l-ebda *brochures* u dokumenti ohrajn għajr dawk li kien iffirma.

---

³³ Kap. 555, Art 19(3)(b)

Hu tenna li m'ghandu l-ebda esperjenza fir-rigward tal-investimenti, filwaqt li l-unika haga li kellu f'mohhu meta ghamel l-investment in kwistjoni kienet l-importanza li jkollu c-cans li jigbidhom meta jrid, fejn huma kienu accertawh li dan kien il-kaz. Izda, minkejja dan, meta kellu bzonn li jigbidhom, kienu qalulu li ma jistax jaghmel dan minhabba li kellhom xi problemi.

L-ilmentatur sahaq li qabel sar l-investment, hu tkellem mal-Bank darba biss, dan meta qal:

“Mort, kellimthom, qaluli li l-investment jghodd ghalija u ghalhekk iffirmajt dak li qaluli niffirma.”³⁴

Barra minn hekk, tenna li m'ghandux esperjenza fl-investment, izda meta ra r-reklam fuq it-televizjoni u deherlu li l-investment kien tajjeb ghalih meta, eventwalment, iltaqa' maghhom ikkonvincewh li l-investment kien jghodd ghalih.

Il-Provdituri tas-Servizz

Fir-risposta ghall-ilment, il-provdituri tas-servizz inkludew sezzjoni³⁵ li tindika r-ragunijiet ghalfejn, fost ohrajn, l-allegazzjonijiet tal-ilmentatur huma infondati.

B'referenza ghal dak li ntqal mill-ilmentatur meta qal li t-tip ta' investment in kwistjoni ma kienx ghal investituri bhalu izda ghal investituri professjonali, l-aktar dawk fil-proprjetà, il-provdituri tas-servizz sahaq li t-terminu '*experienced investor*' huwa definit fl-*Application Form*; u t-tifsira fl-*Application Form* hija dik stabbilita fil-ligi, specifikament, fl-*Investment Services Rules for Professional Investor Funds* u, ghaldaqstant, l-ilmentatur ghandu juri u jipprova ghalfejn m'ghandux jitqies bhala *experienced investor*. Dan filwaqt li ghandu wkoll jiddikjara jekk ghandux xi investimenti ohra fi kwalunkwe fondi ohra li mhumiex gestiti mill-BAM.

Barra minn hekk, il-provdituri tas-servizz qalu li kemm-il darba l-Arbitru ma jilqax id-difizi taghhom u, ghalhekk, jordna xi hlas lill-ilmentatur, l-ammonti li thallsu lill-ilmentatur bhala *dividends*, inkluz dawk li kienu gew ri-investiti, meta hu kien azzjonist fil-Fond, ghandhom jigu mnaqqsa.

---

³⁴ A fol. 90

³⁵ A fol. 26

Barra minn hekk, il-provdituri tas-servizz ipprezentaw tlett *affidavits* flimkien mad-dokumentazzjoni applikabli, li huma hekk kif gej:

*Affidavit*³⁶ ta' Mario Mallia – Chief Executive Officer mal-Bank of Valletta p.l.c.

Fl-*affidavit* tieghu saret partikolarment referenza ghall-fatt li l-investimenti fil-proprjetà immobbli kienu gew affettwati b'mod negattiv kawza tal-krizi finanzjarja globali li hakmet is-swieq finanzjarji madwar id-dinja.

Barra minn hekk, hu sahaq fuq il-fatt li l-ilmentatur kien accetta l-Offerta tal-Bank (€0.75), liema Offerta kienet suggetta ghal diversi kundizzjonijiet, kif ukoll li l-Bank ghamel pagament *ex gratia* ulterjuri ta' €0.25 li kien anke suggett ghal diversi kundizzjonijiet.

*Affidavit*³⁷ ta' Kenneth Farrugia – Chief Officer Business Development mal-Bank of Valletta p.l.c.

L-*affidavit* ta' Kenneth Farrugia huwa iktar iffokat fuq l-irwolijiet ta' SICAV, tal-VFM bhala *Manager* tal-Fond, tal-BOV bhala l-Kustodju tal-Fond u l-LVMMMPF innifsu. Fost dokumenti ohra, mal-*affidavit* ta' Kenneth Farrugia giet ipprezentata kopja tal-Prospett Supplimentari datat l-1 ta' Settembru 2005.

*Affidavit*³⁸ ta' Peter Perotti – Chief Retail Banking Officer mal-Bank of Valletta p.l.c. u *Direttur tal-La Valette Funds SICAV p.l.c.*

L-*affidavit* tieghu enfasizza fuq is-sospensjoni tal-fidi tal-ishma fil-LVMMMPF u x'wassal ghal din is-sospensjoni, filwaqt li elenka d-diversi komunikazzjonijiet li saru mal-investituri f'dan ir-rigward.

Dawn it-tlett *affidavits* ma jaghmlu l-ebda referenza specifika ghall-ilment li qed jigi ittrattat.

Mill-banda l-ohra, dokumenti ohrajn relatati mal-investment innifsu li ghamel l-ilmentatur gew sottomessi mill-provdituri tas-servizz flimkien mar-risposta ghall-ilment.

---

³⁶ A fol. 92

³⁷ A fol. 136

³⁸ A fol. 262

Dawn jinkludu, fost ohrajn, il-*Form of Acceptance and Transfer*³⁹ li tindika l-konsiderazzjoni pagabbli lill-ilmentatur wara li dan accetta l-Offerta mill-Bank ta' €0.75 ghal kull sehem, kopja tal-*Application Form*⁴⁰ u l-*Experienced Investor Declaration Form*,⁴¹ kopja tal-*Contract Note*,⁴² kopja tal-ittra⁴³ datata 21 ta' Jannar 2013 li permezz taghha l-ilmentatur gie infurmat bl-ezitu tal-verifika tal-fajl minn *Mazars*, flimkien ma' prospett tal-*holdings*⁴⁴ tal-ilmentatur.

Konsiderazzjonijiet Ohra

L-Investment hekk kif mibjugh lill-ilmentatur u aspetti ohra

L-investment gie mibjugh lill-ilmentatur f'Novembru 2006,⁴⁵ fejn wara li giet imnaqqsa t-tariffa fuq il-bejgh, giet investita s-somma ta' €17,454.66, ekwivalenti ghal 15,545.6530 hekk kif evidenzjat fil-*Contract Note*.⁴⁶

A bazi tal-*Application Form*⁴⁷ kompluta dak iz-zmien, irrizulta li l-ilmentatur ghazel li d-dhul minn dan il-Fond jerga' jigi investit f'dan l-istess Fond. Fil-fatt, a bazi tal-prospett tal-*holdings* prezentat irrizulta li, wara *reinvestment* tad-*dividends*, l-ammont ta' ishma tela' ghal 16,107.375. Minkejja li fir-risposta ghall-ilment, il-provdituri tas-servizz indikaw li qed jannettu l-prospett ta' *dividends/reinvestments* fuq il-LVMMPF, dan ma giex ipprezentat.

Mal-*Application Form*, giet ukoll kompluta *Experienced Investor Declaration Form*,⁴⁸ li hekk kif indikat fl-*Appendix V* tal-Prospett Supplimentari datat 6 ta' Marzu 2006, (li minkejja li ma jinkludi l-ebda tibdiliet f'dan ir-rigward minn dak datat 1 ta' Settembru 2005 mahrug orginarjament), kien il-Prospett rilevanti fid-data tal-applikazzjoni. Skont il-Prospett Supplimentari l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investment ma setghet tigi accettata sakemm din il-formola ma tkunx kompluta.

---

³⁹ A fol. 62

⁴⁰ A fol. 64 - 65

⁴¹ A fol. 66

⁴² A fol. 67

⁴³ A fol. 68

⁴⁴ A fol. 69 - 70

⁴⁵ Qed tittiehed in konsiderazzjoni d-data ta' meta giet kompluta l-*Application Form*.

⁴⁶ A fol. 67

⁴⁷ A fol. 64 - 65

⁴⁸ A fol. 66

Sabiex investitur seta' jkun meqjus eligibbli li jinvesti fil-LVMMPF, kellu jissodisfa wahda minn tliet kriterji partikolari, li permezz taghhom jigi meqjus bhala *experienced investor*. Dawn il-kriterji huma elenkati fid-definizzjoni ta' *experienced investor* fil-Prospett Supplimentari, kemm f'*Appendix V* tal-istess Prospett, kif ukoll fl-*Experienced Investor Declaration Form*.

L-*Experienced Investor Declaration Form* turi li d-dikjarazzjoni iffirmata mill-ilmentatur innifsu kienet li hu *experienced investor* peress li fil-hames snin precedenti kien ghamel tranzazzjonijiet ta' investiment li kienu jammontaw ghal tal-inqas is-somma ta' USD50,000 jew l-ekwivalenti.

Dwar l-iffirmar tal-*Experienced Investor Declaration Form* mill-klijenti li xtraw dan il-Fond, l-Arbitru ra r-rapport tal-MFSA⁴⁹ li kien sar biex l-MFSA tara xi prattici ta' bejgh (*sales practices*) kien uza l-Bank of Valletta biex biegh dan il-Fond. Qabel xejn, l-MFSA ghamlitha cara li dan il-Fond ma setax jinbiegh lil kulhadd:

"The features of the Fund including its risk factors are described in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as 'experienced investors', therefore, 'persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved' with regards to an investment in the Fund. Its features, including the relevant risks, made this an unsuitable product for unsophisticated retail investors or investors having a cautious risk profile. In fact, BOV's own asset allocation models for investors, when updated to include reference to the Fund in March 2006, did not recommend any exposure to the Fund for clients with a cautious risk profile."⁵⁰

Ghalhekk, il-fatt wahdu li l-investituri kienu iffirmaw din l-*Experienced Investor Declaration Form*,⁵¹ li minghajr l-iffirmar taghha l-Bank ma setax ibieghilhom dan l-investment, ma kienx ifisser li b'daqshekk l-investituri saru verament investituri ta' esperjenza. Din il-formola - *standard form* - inghatat mill-Bank lil kull min deherlu li seta' jbieghlu dan il-Fond, li inbiegh fuq skala kbira hafna lil

---

⁴⁹ Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund – 22 June 2012

⁵⁰ *Ibid.*, p.10, Bold tal-Arbitru

⁵¹ Li kif ser jigi muri f'din id-decizjoni ma kinitx kompluta ghax ma kinitx konformi mal-Prospett Supplimentari

eluf ta' klijenti. Dan il-hsieb huwa wkoll dak li ddecidiet l-MFSA fir-rapport taghha 'l fuq imsemmi:

“Further to an exercise carried out by the Authority to verify *inter alia* the nature of the investors, it was determined that by reference to the nature of their profession/occupation, various advisory clients reviewed would be regarded as unsophisticated investors. *Many investors were only regarded as experienced investors due to their self-declaration that they had carried out investment transactions amounting to at least a sum of, or equivalent to, USD 50,000. In this regard, the records of BOV provided to the MFSA in relation to these investors indicate that in various instances, BOV advisors did not take reasonable steps to ensure that the said investors were indeed experienced investors before advising them to invest in the Fund, and that the Fund was suitable for these clients.*”⁵²

Mela ghall-MFSA, il-fatt li l-klijenti nghataw l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmawha ma kienx bizzejjed u ried ikun hemm certu responsabbiltà fuq il-Bank. L-*Experienced Investor Declaration Form* waheda iffirmata mill-klijenti ma kinitx bizzejjed.

L-Arbitru jaqbel ma' dan kif ukoll ma' dak deciz mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili⁵³ fejn iddecidiet li bl-iffirmar wahdu ta' dokumenti f'kaz ta' bejgh ta' servizz finanzjarju ma kienx jeskolpa provditur tas-servizz jekk wiehed ma kienx konsapevoli ta' dak li qed jiffirma.

F'dan il-qasam, fejn ghandek espert fuq naha u konsumatur zghir fuq in-naha l-ohra, il-provditur tas-servizz ghandu r-reponsabbiltà li jara li l-klijent kellux '*the expertise, experience and knowledge*' li jifhem ir-riskji marbuta ma' dak il-prodott u mhux sempliciment jitolbu jiffirma dokumenti biex jaghmluh, ghal skop regolatorju, addattat ghal dak il-prodott.

Ghalhekk, l-Arbitru jrid jara jekk verament l-ilmentatur kellux dik l-*expertise*, esperjenza u t-taghrif biex jinvesti f'dan il-Fond u jekk giex iddikjarat '*experienced investor*' ghaliex sempliciment gie moghti l-*Experienced Investor*

---

⁵² *Ibid.*, *Bold* u *Italics* tal-Arbitru

⁵³ *Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Ltd*, 11/07/2016

Declaration Form biex jiffirmaha. Dan l-Arbitru jrid jaghmlu skont il-provi migjuba quddiemu mill-partijiet.

Experienced Investor u l-Experienced Investor Declaration Form

A bazi tal-kontenut tal-Prospett Supplimentari datat 6 ta' Marzu 2006, li kien il-prospett applikabbli dak iz-zmien, l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investment ma setghet tigi accettata sakemm l-*Experienced Investor Declaration Form* ma tkunx kompluta. Fil-fatt, is-sezzjoni *Buying, Selling and Switching* tal-istess Prospett, tindika bic-car u b'mod enfasizzat li:

"No applications for investment will be accepted unless an Experienced Investor Declaration Form as set out in Appendix V accompanies it."

L-istess sezzjoni tindika ukoll:

"Investment in the Fund is only suitable for investors who meet the Experienced Investor criteria as defined under the section 'Definitions'."

Taht is-sezzjoni *Definitions* fl-istess Prospett, *Experienced Investor* hija definita hekk kif gej:

"Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved. An investor must state the basis on which he/she satisfies this definition, either by confirming that he/she is:

- 1. A person who has worked in the financial services sector for at least one year in a professional position, or,*
- 2. A person who has been active, for at least one year in a professional position, in the acquisition and/or disposal of real estate property funds and/or in securities linked to real estate property, or,*
- 3. A person who within the past 5 years, carried out investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD 50,000.*

In case of joining Applicants, the Applicants must have either:

- (i) Carried out separately, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD*

50,000 in which case each joint holder has to meet, individually, the Experienced Investor criteria, or

- (ii) *Carried out jointly, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD 50,000 in which case provided that they are the same joint holders, the Experienced Investor criteria may be met jointly.”*

Izda jekk, imbaghad, tinghata harsa lejn l-*Experienced Investor Declaration Form*⁵⁴ li l-ilmentatur gie prezentat biex jiffirma, **wiehed isib li hemm aspekk materjali li huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma nghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond.** Dan l-aspekk huwa fil-fatt l-istqarrija tal-bidu nett tad-definizzjoni ta' *Experienced Investor* minn fuq xiex il-paragrafi sussegwenti huma msejsa.

Il-formola, fil-fatt, tiddekrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispekkifax u ma tinkludix il-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif deskritta b'mod komplut fis-sezzjoni '*Definitions*' fil-Prospett Supplementari.

Fil-fatt, id-definizzjoni fil-Prospett Supplementari ghandha klawsola inizjali krucjali li tghid *“Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved.”*

Din l-istess klawsola principali ma gietx spekkifikata u mnizzla fl-*Experienced Investor Declaration Form* ipprezentata lill-ilmentatur hekk kif imsemmi hawn fuq, izda l-enfasi fil-formola saret biss fuq il-paragrafi sussegwenti tad-definizzjoni. Lanqas giet ipprovvduta xi evidenza jew kummenti li dan l-aspekk seta' kien spjegat jew diskuss qabel l-investment.

Fir-rapport taghha tat-22 ta' Gunju 2012, dwar '*sales practices*' tal-BOV in konnessjoni ma' dan il-Fond, l-MFSA ukoll tat importanza lil din il-parti tad-definizzjoni ta' '*experienced investor*':

---

⁵⁴ A fol. 66

“The features of the Fund including its risk factors as contained in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as ‘experienced investors’, therefore, ‘persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved’ with regard to the investment in the Fund.”⁵⁵

Izda, kull kaz ghandu jitqies fuq il-fatti u merti partikolari tieghu u ghalhekk l-Arbitru jrid jara jekk f’dan il-kaz, l-ilmentatur kienx fil-fatt ‘*experienced investor*’.

L-Eligibilità tal-ilmentatur bhala *Experienced Investor*

Fl-*Experienced Investor Declaration Form*, l-ilmentatur iffirma li hu kienu eligibbli taht it-tielet kriterju, cioè, li fil-hames snin precedenti, ghamel tranzazzjonijiet ta’ investiment li jammontaw ghal mill-inqas is-somma ta’, jew l-ekwivalenti ghal, USD50,000.

Il-prospett tal-*holdings*⁵⁶ tal-ilmentatur, jinkludi lista ta’ investimenti li l-ilmentatur kellu fi skemi ta’ investiment kollettiv ohrajn imhaddma mill-BOV Asset Management Limited (BAM). Din il-lista tinkludi wkoll tranzazzjonijiet li saru wara l-investiment fil-LVMMPPF u, ghaldaqstant, mhux qed tittiehed konoxxenza taghhom ghall-finijiet tal-analizi tal-eligibilità ta’ dan l-ilmentatur. Ser jittiehdu biss tranzazzjonijiet li saru bejn id-9 ta’ Novembru 2001 u d-9 ta’ Novembru 2006, cioè, il-hames snin precedenti d-data ta’ meta giet kompluta l-*Application Form*.

Skont din l-evidenza mressqa mill-provdituri tas-servizz, wiehed jinnota li l-ilmentatur kien jilhaq it-tielet kriterju tal-USD50,000,⁵⁷ ghall-iskop tal-eligibilità hekk kif indikat fl-*Experienced Investor Declaration Form*.

---

⁵⁵ Report by the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund, p.10, Bold tal-Arbitru

⁵⁶ A fol. 69 - 70

⁵⁷ Skont ir-rata tal-kambju indikattiva fid-data ta’ meta giet kompluta l-*Application Form* u l-*Experienced Investor Declaration Form*, jigifieri fid-9 ta’ Novembru 2006, id-Dollaru kien ekwivalenti ghal ewro 0.7816 - <https://www.poundsterlinglive.com/bank-of-england-spot/historical-spot-exchange-rates/usd/USD-to-EUR-2006>. B’din ir-rata tal-kambju, USD50,000 kienu jigu ekwivalenti ghal EUR39,080.

Konkluzjoni

- a) Skont il-prospett tal-*holdings* ipprezentat, it-tranzazzjonijiet li kellu l-ilmentatur skont il-prospett tal-*holdings* prezentat jilhqg t-tielet kriterju tal-USD50,000.
- b) Izda, apparti l-analizi teknika, l-Arbitru issa jrid janalizza ukoll id-definizzjoni b'mod holistika u kompluta hekk kif inhi specificata d-definizzjoni tal-Prospett Supplimentari u jara jekk hemmx bazi cara, konvincenti u ragonevoli fuq xiex wiehed jista' jqis lill-ilmentatur bhala li kellu "*the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved*" li hija parti principali mid-definizzjoni ta' *experienced investor*.

Minkejja li l-ammont ta' tranzazzjonijiet ta' investiment kien wiehed sostanzjali, dawn it-tranzazzjonijiet kienu kollha f'fondi b'riskju relattivament baxx li huma immirati ghal klijenti *retail* u mhux ta' esperjenza. Il-fatt li kellu flus investiti x'imkien iehor ma jaghmilx lill-ilmentatur awtomatikament '*experienced*' u '*knowledgeable*' biex jinvesti fil-LVMMPF b'mod li seta' jifhem ir-riskji abbinati ma' dan l-investment.

In-natura tal-investimenti li kellu hi sostanzjalment differenti mill-mod kif kien jinvesti l-LVMMPF.

Barra minn hekk, il-livell ta' edukazzjoni tal-ilmentatur kien wiehed baziku sal-età ta' erbatax-il sena u, mbaghad, beda jahdem fuq il-bahar, u stqarr li "... *niffirma bl-ammont ...*"⁵⁸ peress li ma jafx jaqra sewwa la bil-Malti u lanqas bl-Ingiliz.

Dan ifisser li l-profil tal-ilmentatur lanqas jindika li hu kellu xi esperjenza jew xoghol professjonali relatat ma' investimenti finanzjarji jew xi *expertise* jew gharfien iehor biex jista' jiehu d-decizjonijiet involuti. Minkejja l-fatt li l-ilmentatur qal li hu kien sema' dwar dan il-prodott mit-televizjoni u, eventwalment, staqsa dwar dan il-Fond meta zar il-fergha tal-Bank, jidher li hu wera fiducja u, eventwalment, serrah mohhu fuq dak li intqal lilu mill-impjegati tal-Bank of Valletta p.l.c.

---

⁵⁸ A fol. 90

Il-Bank xorta kellu l-obbligi tieghu sabiex, fost ohrajn, jara li l-prodott li kien qed jigi mibjugh lill-ilmentatur kien tajjeb ghac-cirkostanzi tieghu.

Barra minn hekk, il-Bank ma pprezenta l-ebda tip ta' prova rigward il-mod kif dan l-istess investment gie mibjugh lill-ilmentatur.

Ghaldaqstant, wiehed ma jistax jasal ghall-konkluzjoni b'mod konvincenti li l-ilmentatur kellu *“expertise and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved”* hekk kif deskritt fid-definizzjoni ta' *experienced investor*.

- c) Ukoll, kif digà intqal f'din id-decizjoni, l-*Experienced Investor Declaration Form*⁵⁹ tiddekrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-ilmentatur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispecificax u ma tinkludix il-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni kif, fil-fatt, hi deskritta b'mod komplut fis-sezzjoni *'Definitions'* fil-Prospett Supplimentari. Dan l-aspett materjali huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma nghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond ghall-iskop tal-eligibilità tal-investituri bhala *experienced investors*.

Huwa, allura, ikkunsidrat li meta l-ilmentatur kien qed jiffirma l-*Experienced Investor Declaration Form* hekk kif prezentata lilu, hu ma giex infurmat b'mod car u inekwivoku li permezz tal-firma tieghu kien qed jiddikjara li hu ghandu *“expertise, experience and knowledge”* li permezz ta' hekk jifhem ir-riskji involuti u ghalhekk seta' jiehu decizjonijiet dwar investment wahdu.

- d) Meta wiehed jikkonsidra d-diversi nuqqasijiet mill-Bank imsemmija hawn fuq, jirrizulta li dan ma agixxiex fl-interess tal-investitur hekk kif specificat fi *Standard Licence Conditions tal-Investment Services Guidelines*, fejn kundizzjoni 3.02 tispecifica li *“The Licence Holder shall act honestly, fairly, and with integrity – in the best interest of its customers and of the market”*, filwaqt li kundizzjoni 3.03 tipprovdi li *“The Licence Holder shall act with due skill, care and diligence – and in the best interests of its customers and of the market.”*

Jirrizulta li ma kellux jinbiegh l-LVMMPPF lill-ilmentatur u li d-deskrizzjoni tal-prodott ma kinetx wahda korretta meta ntqal lilu li ghax l-investment kien

---

⁵⁹ A fol. 66

jinvesti fil-proprjetà (f'dan il-kaz f'art barranija) bilfors li l-valur tieghu kien ser joghla.

Ghar-ragunijiet hawn fuq imsemmija u mill-provi esebiti f'dan il-kaz jirrizulta li l-ilmentatur ma kellux jitqies li hu *'experienced investor'* u, ghalhekk, ma kienx eligibbli jinvesti f'dan il-prodott u, ghalhekk, il-prodott gie mibjugh lilu b'mod hazin.

Ghar-ragunijiet kollha moghtija f'din id-decizjoni, l-Arbitru jqis li l-ilment huwa ekwu, gust u ragonevoli, u qed jigi milqugh sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-decizjoni.

L-ilmentatur investa s-somma ta' €17,994.50. Mal-Offerta huwa rcieva €12,080.53,⁶⁰ u ghalhekk jifdal €5,913.97.

Minkejja li fir-risposta taghhom ghall-ilment, il-provdituri tas-servizz indikaw li f'kaz li l-Arbitru jiddeciedi li ma jilqax id-difizi tieghu u jordna xi hlas lill-ilmentatur ghandhom jigu mnaqqsa d-*dividends*, però, l-istess provdituri tas-servizz naqsu milli jgibu provi dwar l-allegati hlas ta' *dividends* lill-ilmentatur. Ghalhekk l-Arbitru m'ghandux provi dwar dan u m'huwiex f'pozizzjoni li jaghmel dan it-tnaqqis.

Ghaldaqstant, *ai termini* tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Arbitru qed jordna lil Bank of Valletta p.l.c. ihallas lill-ilmentatur is-somma ta' hamest'elef, disa' mija u tlettax-il ewro u sebgha u disghin centezmu.

Bl-imghaxijiet legali mid-data li fiha gie pprezentat dan l-ilment sad-data tal-hlas effettiv.

Bl-ispejjez kontra l-Bank of Valletta p.l.c.

Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

---

⁶⁰ A fol. 62